

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2023-11-01

Ärendebeteckning
6295-2023

Anläggningsnummer
2480-126-33

1(10)

Dåva Deponi och Avfallscenter i
Umeå AB genom ombud
ulrika.sundin.bonnedahl@umea.se

Ändring av villkor i tillstånd för sulfidjordsdeponi på fastigheten Nyskogen 1:1 i Umeå kommun.

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 90.300-i B
Verksamhet enligt 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250): 90.300-i

Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Västerbotten beslutar, med stöd av 24 kap. 13 § p. 2 miljöbalken, att ändra villkor 2 i tillstånd daterat den 29 augusti 2019 (ärendebeteckning 551-11476-2018) för verksamheten Dåva Norra sulfidjordsdeponi inom fastigheten Nyskogen 1:1 i Umeå kommun som drivs av Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB (556911-1338).

Villkor 2 ges följande lydelse:

Driftvillkor:

2. Verksamheten får bedrivas mellan kl. 06.00–22.00.

Buller från anläggningen får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:
50 dBA helgfri måndag-fredag kl. 06.00–18.00
45 dBA lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00–18.00
45 dBA kvällstid kl. 18.00–22.00

Kontroll av bullernivåerna ska genomföras på tillsynsmyndighetens begäran. De angivna värdena ska då kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då bullrande verksamhet pågår.

Delgivning av beslutet

Detta beslut delges genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Västerbottens-Kuriren och Folkbladet vecka 45. Beslutet och information om kungörelse har skickats till vissa fastighetsägare i närheten och till berörda myndigheter. Beslutet hålls tillgängligt hos länsstyrelsen och hos Stadsledningskontoret i Umeå kommun till och med den 6 december 2023. Beslutet delges endast på detta sätt.

Miljöprövningsdelegationens motivering

Enligt 24 kap. 13 § p. 2 miljöbalken får miljöprövningsdelegationen efter ansökan av tillståndshavaren upphäva eller ändra villkor i ett tillståndsbeslut endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar inledningsvis att bolaget i tillståndsansökan angav att *”Verksamhet kommer bedrivas vardagar med normal drifttid 7.00–16.00. Det är dock troligt att stora byggprojekt kommer att ha behov av att köra in massor under utökade tider. Någon verksamhet kommer inte ske före klockan 06.00 och efter klockan 22.00”*. Enligt villkor 1 i tillståndet ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett eller åtagit sig i ärendet.

Bolaget uppger att verksamheten bedrivs kampanjvis. Under de tre år deponin varit i drift har mottagning skett under 2–4 månader per år. Tillsynsmyndigheten har ett flertal gånger i beslut medgivit utökade drifttider.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att de ljudnivåer från verksamheten som inte får överskridas vid bostad är reglerade i villkor 2 och att inga bostäder finns längs transportvägen från E4:an och in till anläggningen. Utifrån de skäl som bolaget nu angett och så som verksamheten bedrivs bedömer miljöprövningsdelegationen att villkoret är strängare än nödvändigt och kan ändras.

Bolaget har i första hand yrkat att drifttid inte ska regleras i villkor. För att tydliggöra när verksamheten får bedrivas anges drifttid kl. 06–22 i villkor 2. Vad länsstyrelsen och närboende anfört förändrar inte den bedömningen. Miljöprövningsdelegationen har i sin bedömning beaktat att begränsningsvärdena för buller fortsatt ska hållas.

Redogörelse för ärendet

Ansökan och bolagets yrkande

Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB (bolaget), har ansökt om villkorsändring av villkor 2 i miljöprövningsdelegationens beslut daterat den 29 augusti 2019 (ärende 551-11476-2018) för verksamheten vid Dåva norra sulfidjordsdeponi. Tillståndet gäller för mottagning och deponering av sulfidjord samt återvinning av avfall med föroreningsrisk som är mindre än ringa för sluttäckning.

Bolaget yrkar på följande ändring av villkor 2:

Att första stycket i villkor 2 stryks vilket innebär att drifttider inte regleras i villkoret. I andra hand har miljöprövningsdelegationen uppfattat det som att bolaget yrkar att villkoret i första stycket formuleras:

Verksamheten får bedrivas mellan kl. 06.00 och 22.00.

Bolaget har under ärendets handläggning uppgett att bolaget i och för sig inte har något emot att villkor 2 enligt andrahandsyrkandet har ett tillägg som innebär att drifttiden avser vardagar, men att tillsynsmyndigheten kan medge annan förläggning av arbetstiden, med vilket torde avses helgdagar (se bolagets bemötande av yttranden nedan).

Villkor 2 har i gällande tillstånd följande lydelse:

Verksamheten får bedrivas vardagar mellan kl. 07.00–16.00. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge annan förläggning av arbetstiden dock inte att verksamhet får bedrivas före kl. 06.00 eller efter kl. 22.00.

Buller från anläggningen får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dBA helgfri måndag-fredag kl. 06.00–18.00

45 dBA lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00–18.00

45 dBA kvällstid kl. 18.00–22.00

Kontroll av bullernivåerna ska genomföras på tillsynsmyndighetens begäran. De angivna värdena ska då kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då bullrande verksamhet pågår.

Anledning till ansökan om villkorsändring

Bolaget anser att det är onödigt strängt att reglera drifttiderna genom villkor. Bolagets villkorsförslag i ansökan om tillstånd reglerade inte någon drifttid. I den tekniska beskrivningen (TB) avsnitt 2.3 angavs ”*Verksamhet kommer bedrivas vardagar med normal drifttid 7.00-16.00. Det är dock troligt att stora byggprojekt kommer att ha behov av att köra in massor under utökade tider. Någon verksamhet kommer inte ske före klockan 06.00 och efter klockan 22.00*”. Bolaget tolkar det som att miljöprövningsdelegationen ansåg att denna villkorsformulering var lämplig och kopplade, såvitt det får förstås, de särskilda skälen till ”eventuella arbetstoppar”.

Tillsynsmyndigheten har vid flera tillfällen medgivit utökade drifttider och har informerat bolaget om att utökade drifttider hädanefter endast kan medges vid arbetstoppar och inte vid varje period av sulfidjordsdeponering och att bolaget i stället behöver ansöka om ändring av villkoret.

Myndigheten hänvisar till den motivering som miljöprövningsdelegationen givit i tillståndsbeslutet, det vill säga att det vid eventuella arbetstoppar ska ges möjlighet att medge annan förläggning av arbetstiden.

Mottagning på sulfidjordsdeponi sker kampanjvis med långa perioder av uppehåll. Under de tre år deponin varit i drift har mottagning skett under 2–4 månader per år. Eftersom deponiceller grävs först när deponibehov finns innebär varje nytt sulfidjordsprojekt förberedelser i form av exempelvis snöröjning, tjälrivning och avtäckning av ny deponicell samt slutligen grävning av cell.

Det har också visat sig att framförhållningen från entreprenadsidan är ganska dålig vilket innebär att bolaget efter att kunden gjort sin beställning endast har ett par veckor på sig att utföra förberedelserna vilket innebär arbetstoppar där det finns behov av att förlänga arbetsdagarna samt även utföra arbeten under helg.

I stora bygg- och anläggningsprojekt jobbar man ofta 40 timmar eller mer under måndag till torsdag och är ledig fredag. För att matcha entreprenadens behov behöver sulfidjordsdeponin hålla öppet under de tider som arbetet i entreprenaden pågår.

Under prövningsprocessen tog bolaget höjd för dessa omständigheter genom att i handlingarna (TB) beskriva att verksamhet normalt sett kommer bedrivas vardagar 07:00–16:00 men att det är troligt att stora byggprojekt kommer ha behov av att köra in massor under utökade tider. Någon verksamhet kommer inte ske före klockan 06:00 och efter klockan 22:00.

Frågan om villkorade drifttider var aldrig uppe under tillståndsprocessen varken från bolaget eller myndigheternas sida. Trots det beslutade miljöprövningsdelegationen om villkorade drifttider vilket visat sig ställa till problem i samband med de flesta sulfidjordsprojekt som körs in till anläggningen. För bolagets vidkommande har förutsättningarna inte förändrats mot vad avsikten var vid ansökan om tillstånd. Avsikten var inte att de avvikande drifttiderna skulle vara kopplade till arbetstoppar utan till vissa kampanjer styrda av entreprenadförhållanden.

Det finns inte miljömässiga skäl till att begränsa drifttiden till 07.00–16.00. Verksamhetsområdet ligger på tillräckligt stort avstånd från bebyggelse för att buller från verksamheten inte ska orsaka störning. Likaså finns ingen bebyggelse längs inkörningsvägen som kan störas av lastbilstransporter. Tillståndet för Dåva deponi och avfallsanläggning (Mark- och miljödomstolens dom 2018-10-04 i mål nr M 3003-16) omfattas inte av villkor gällande drifttider trots att vissa delar av verksamheten medför betydligt högre ljudnivåer vid bostäder än vad Dåva norra sulfidjordsdeponi gör.

Vid oförändrat villkor kan inte bolaget erbjuda mottagning av sulfidjord från och med det datum som kunden önskar. Detta medför att byggplaner för viktiga infrastrukturprojekt försenas. Alternativet att på förhand anlägga celler som i månader får stå öppna i väntan på deponering innebär skredrisk

då stabiliteten i cellväggar och vägar försämras av att påverkas av vattentryck från nederbördsfyllda celler. Vattenfyllda celler innebär också risker för djur och arbetsmiljörisker vid arbete intill cell. Verksamheten har mycket små möjligheter att påverka beställarledet i riktning att beställningar läggs med större framförhållning. Anläggningsbranschen är i huvudsak okunnig om vilka förutsättningar som råder på Dåva norra sulfidjordsdeponi. Man är van vid att masshantering sker snabbt och enkelt genom tillfälliga upplag inom projektet eller genom inkörning till en anläggning som alltid är öppen måndag till fredag.

Konsekvenser av oförändrat villkor

Vid oförändrat villkor kan inte bolaget tillgodose kundens önskemål om utökade öppettider. Detta medför att det blir trångt med massor på byggarbetsplatsen, att maskiner måste stå och vänta på att massor ska förflyttas eller att massor måste omflyttas flera gånger. Sammantaget kan projektet inte drivas effektivt med stora fördröjningar som konsekvens.

Oförändrat villkor med större restriktion vad gäller medgivande av utökade arbetstider har inga miljöfördelar. Den miljöaspekt som har tydligast koppling till drifttiderna är buller. Avståndet till närmaste bostäder är 800 meter, Gärssjöbäck. I samband med tillståndsansökan utfördes en bullerutredning baserad på att två grävmaskiner, två dumprar och en hjullastare bemannar deponin och att 40 lastbilar kör in till deponin under intensiva perioder. Utredningen beaktade tre driftfall där fall 1 ger högst ljudnivå vid bostäderna i Gärssjöbäck. I fall 1 är alla maskiner placerade i den nordvästra delen av verksamhetsområdet och 40 lastbilar per dag kör in. Beräkningarna visar att ekvivalent ljudnivå vid bostäderna i Gärssjöbäck ligger på 43 dBA.

Oförändrat villkor kan i stället medföra negativa konsekvenser för miljön då sulfidjordsmassor ute på byggen kommer behöva flyttas om i större utsträckning och där all masshantering innebär koldioxidutsläpp från maskiner. Omflyttning och längre lagringstider är dessutom särskilt negativt vid sulfidjordshantering då dessa förflyttningar och lagring exponerar sulfidjorden för syre i högre grad än om massorna omgående transporterats till sulfidjordsdeponin.

Konsekvenser av ändrat villkor

Föreslagen ändring innebär att drifttider inte regleras i villkor 2, eller i vart fall anpassas till bolagets och dess kunders behov. Verksamheten avses alltså bedrivas i enlighet med ansökningshandlingarna som beskriver att normal drifttid är vardagar klockan 7–16 men att det är troligt att det vid stora byggprojekt finns behov av köra in massor under utökade tider. Konsekvensen blir att det under kortare perioder kan förekomma inkörning även mellan kl. 06 och 07 samt på kvällar och helger. Erfarenhetsmässigt vet bolaget att inkörning sker under mer eller mindre intensiva perioder följt av lugna perioder utan inkörningar. Miljömässigt innebär utökade drifttider

att bullrande verksamhet kommer kunna pågå även kvällstid. Den beräknade ekvivalenta ljudnivån 43 dBA når inte upp till Naturvårdsverkets riktvärde för kvällstid (kl. 18–22) som ligger på 45 dBA. Med denna bakgrund bedöms inte de utökade drifttiderna få några negativa konsekvenser för miljön.

Ärendets handläggning

Ansökan om villkorsändring inkom till miljöprövningsdelegationen den 7 juli 2023. Ansökan kungjordes den 25 augusti 2023 i tidningarna Västerbottens kuriren och Folkbladet och ansökan remitterades till Miljö- och hälsoskyddsnamnden i Umeå kommun, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och till länsstyrelsen.

Yttrande har inkommit från Miljö- och hälsoskyddsnamnden i Umeå kommun, Länsstyrelsen i Västerbotten och från fastighetsägare till fastigheten Melsbäck 1:2. Bolaget har beretts möjlighet att bemöta yttrandet.

Yttranden

Nedan anges inkomna yttranden i sammanfattning.

Länsstyrelsen

För att begränsa störningar från verksamheten under lördagar, söndagar och helgdagar föreslår Länsstyrelsen att första stycket i villkor 2 ändras enligt följande: *Verksamheten får bedrivas vardagar mellan kl. 06.00–22.00. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge annan förläggning av arbetstiden dock inte att verksamhet får bedrivas före kl. 06.00 eller efter kl. 22.00.*

Miljö- och hälsoskyddsnamnden i Umeå kommun

Nämnden anser att det finns förutsättningar för att ändra aktuellt villkor utifrån driftstiderna. Villkoret bedöms vara onödigt strängt. Bolaget har visat på att de klarar Naturvårdsverkets riktvärden för externt industribuller både under dagtid och kvällstid. En enskild bedömning för varje tillfälle de behöver arbeta kvällstid bedöms inte motiverat. Detta kan teoretiskt och erfarenhetsmässigt behöva ske näst intill varje gång deponering ska ske med tanke på entreprenörernas arbetstider. Miljö- och hälsoskyddsnamnden har inte tagit emot några klagomål kring buller på den aktuella deponin.

Nämnden tillstyrker att verksamheten kan bedrivas kl. 06–22 alla dagar i veckan. Miljö- och hälsoskyddsnamnden överlåter till miljöprövningsdelegationen att besluta om driftstiderna ska villkoras eller inte och eventuellt hur villkoret i så fall ska uttryckas.

Övriga

Fastighetsägare till fastigheten Melsbäck 1:2 har framfört att de redan i dagsläget upplever att de påverkas negativt av det buller som följer denna typ av industriell verksamhet. De bedömer att bolagets yrkande innebär att mängden miljöpåverkande buller kan öka drastiskt. Sett från ett miljömässigt perspektiv anser de därför att det är av största vikt att man även fortsättningsvis reglerar driftstiderna för verksamheten enligt nuvarande tillstånd.

Fastighetsägarna önskar att man i denna prövning beaktar alla pågående processer som pågår i och runt området Dåva då dessa sammantaget kommer att ha en betydande negativ påverkan på närmiljön så som detaljplanering av Nyskogen 1:1 m.fl., Umeå Eco Park, Dåva Terminal och Norrbotniabanan. Som en del av detaljplaneringen av Nyskogen 1:1 m.fl. har Umeå kommun bland annat arbetat fram dokumentet "Undersökning av betydande miljöpåverkan (Diarienummer: BN-2021/0017)". I dokumentet framgår bland annat att: "Boende i Hjäggmark och Anumark närmast planområdet kan komma att påverkas av buller, nedskräpning, ljusföroreningar, lukt m.m. från avfallshantering och andra verksamheter. Lokalisering av störande verksamheter på rätt plats inom planområdet blir en viktig del av detaljplaneringen." I ansökan hävdar bolaget att ändrat villkor och utökade driftstider inte bedöms ge några negativa konsekvenser för miljön. Denna slutsats får uppenbarligen inte stöd av Umeå kommuns egna dokument, se ovan. Fastighetsägarna framför att som närboende får de självklart en betydande negativ påverkan av utökade driftstider. De upprepar vikten av ett tillstånd med reglerad och oförändrad drifttid. I första hand för att yrkandet har en uppenbar negativ påverkan för dem som närboende men även för att Umeå kommun bl.a. ska kunna lokalisera störande verksamheter på rätt plats inom planområdet Nyskogen 1:1 m.fl. I detta sammanhang borde pågående detaljplaneprocess avgöra verksamheternas placering och lämpliga driftstider inom planområdet. Ett enskilt yrkande från bolaget bör inte förekomma denna process. Fastighetsägarna redovisar i sitt yttrande en tabell över möjliga drifttimmar per kalenderår.

Nuvarande tillstånd relativt Dåva DAC yrkande om ändring av villkor	Antal möjliga driftstimmar per kalenderår
Drifttid enligt nuvarande tillstånd: Vardagar kl. 07.00-16.00. Bara vid särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge annan förläggning av arbetstiden	9 timmar*250 vardagar=2250 timmar
I första hand yrkas att driftstider inte ska regleras i villkoret	24 timmar*365 dagar= 8760 timmar
I andra hand yrkas att verksamheten får bedrivas mellan kl. 06.00 och 22.00.	16 timmar*365 dagar=5840 timmar

Bolagets bemötande av yttranden

Bolaget har beretts tillfälle att bemöta inkomna yttranden och har bland annat framfört följande. Bolaget har i första hand yrkat att första stycket i villkor 2 stryks vilket innebär att drifttider inte regleras i villkoret. I andra

hand har yrkats att villkoret i första stycket formuleras så att verksamheten får bedrivas mellan kl. 06.00 och 22.00.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har föreslagit att andrahandsyrkandet bifalles med ett tillägg som innebär att punkten avser vardagar, men att tillsynsmyndigheten kan medge annan förläggning av arbetstiden, med vilket torde avses helgdagar, dock med samma tidsbegränsning.

Bolaget vidhåller sitt förstahandsyrkande, men har i sig inget att invända mot länsstyrelsens förslag då arbete helgdagar förekommer väldigt sällan. Bolaget föreslår därför i andra hand ett villkor i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Miljö och hälsoskyddsnämnden

Tillsynsmyndigheten som hanterat tidigare dispenser anser inte att det är motiverat med enskilda bedömningar för varje tillfälle det behöver arbetas kvällstid då bolaget visat att de kan innehålla Naturvårdsverkets riktvärden. Nämnden tillstyrker därför att verksamheten kan bedrivas alla dagar i veckan kl 06-22. Nämndens yttrande föranleder inget yttrande från bolaget.

Övriga:

Den beräkning som fastighetsägarna till Melsbäck 1:2 gjort är dock inte korrekt eftersom det av den i målet ingivna tekniska beskrivningen framgår att verksamheten kommer att bedrivas kl. 7.00–16.00, men att det ibland finns behov av utökade tider. Detta avses inte att förändras. Vidare gäller även med ett upphävt eller förändrat villkor att föreskrivna bullervillkor måste hållas. Därutöver hänvisar fastighetsägarna till det detaljplanearbete som pågår för Dåva-området. Konsekvenserna av en sådan detaljplan får hanteras i nämnda detaljplanearbete.

Sammanfattningsvis:

Sammanfattningsvis menar bolaget att den yrkande ändringen inte innebär någon förändrad omgivningspåverkan. Det sätt att bedriva verksamheten som tidigare beskrivits avses inte att förändras. Som redovisats i ansökan kan behov finnas även fortsättningsvis av att i samband med kampanjer arbeta andra tider, vilket skett sedan 2019 efter att tillsynsmyndigheten medgett detta.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga*. Skrivelsen ska ha kommit in till miljöprövningsdelegationen senast den 6 december 2023.

Beslut har fattats av ordförande Hannah Grahn och miljöskunnig Agneta Gustafsson med miljöhandläggare Annika Söderlund som föredragande.

Information om hur vi hanterar personuppgifter finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga

Hur man överklagar

E-postkopia

Naturvårdsverket – registrator@naturvardsverket.se + kungörelse
Havs- och vattenmyndigheten – havochvatten@havochvatten.se+kungörelse
Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i Umeå kommun,
miljoochhalsoskydd@umea.se
Länsstyrelsen

Kopia

Fastighetsägare till Melsbäck 1:2.
Stadsledningskontoret/Kommunledningsstaben i Umeå kommun +
kungörelse
Fastighetsägare till Gärssjöbäck 1:10 och Hjäggmark 1:2 i Umeå kommun,
information om kungörelse av beslut.

Bilaga 1 - Hur man överklagar till mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med miljöprövningsdelegationens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen Västerbotten måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen senast den **6 december 2023**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt.
- Ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 6295-2023